

FFO-utvalgets innstilling til sak 10-2 ved årsmøte 2022 i Åssiden IF

Bakgrunn

Ved årsmøtet 8. mars 2022 sendte et medlem inn et forslag om å starte en FFO (se vedlegg 1). Motivasjonen bak forslaget var å øke rekrutteringen for gutter og jenter, tidlig fysisk læring, og for å hindre frafall. Hovedstyret behandlet forslaget på eget styremøte før årsmøtet. Der landet hovedstyret på en innstilling om å få tid til å gjøre en konsekvensutredning og kalle inn til nytt årsmøte før jul 2022. Dette ble også vedtaket fra årsmøtet 8. mars 2022.

15. mars 2022 var første hovedstyremøte etter årsmøtet. Der ble saken behandlet på nytt og hovedstyret ba administrasjonen sette sammen et utvalg hvor spesifikke roller måtte være representert: Økonomiansvarlig, Fotballstyret, Håndballstyret, brukere, forslagsstiller og samfunnsgruppen. Etter diskusjoner internt, og med forslagsstiller, landet daglig leder og styret på at forslagsstiller ikke skulle være en del av gruppen. Utvalgets arbeid skulle være ferdig til 1. oktober 2022.

Mandat

FFO-utvalget skal se på alle sider av å starte en FFO, og vurdere det opp mot IFO eller HFO. Utvalget skal levere en innstilling til hovedstyret som tar opp de problemstillingene som en fritidsordning i klubbregi har, og sørge for at de er svart ut i form av konsekvenser det medfører. Negative så vel som positive.

Utvalgets medlemmer og roller

Navn	Rolle i klubb	Rolle i utvalg
Ørjan Dimmestøl	Daglig leder	Leder av utvalg
Bo Braastrup Andersen (satt frem til 31.10.2022)	Sportslig leder	Referanse for oppstart og erfaringer med ledelse av utvalg
Thor-Morten Jacobsen	Økonomiansvarlig hovedstyret	Økonomiansvarlig
Lillann Fanuelson	Samfunnsansvarlig hovedstyret	Samfunnsrolle og ivaretagelse av barn
Yvonne Wiulsrud	Barnefotballansvarlig fotballstyret	Foreldreperspektivet
Geir Bye Gundersen	Nestleder håndballstyret	Håndball og betydning av ren FFO for deres gruppe
Jon Espen Palm	Kvalitetsklubb og bærekraft fotballstyret	Aktiv på Åssia og skoleperspektivet

Utvalgets arbeid

Utvalget hadde sitt første møte mandag 15. august. Deretter var det møter annenhver uke frem til høstferien. Det ble da et opphold for å få avklaringer opp mot skolene og politikken rundt støtteordninger. Siste og 5. møtet ble avholdt tirsdag 6. desember.

Spørreundersøkelse

Imellom møte 1 og 2 ble det sendt ut en interesseundersøkelse til medlemmer i den aktuelle aldersgruppen for fritidsordning (1.-4. klasse). Totalt er dette ca 270 medlemmer. Med 43 svar er svarprosenten på 16% og dette er ikke tilfredsstillende for å få riktig bilde. Det ble diskutert hvorfor ikke flere svarte. Betyr dette at de er imot? Tror de at det ikke angår dem? Er det rett og slett gått i glemmeboka? Dette er ikke mulig å få svar på. Vi tar likevel med en oppsummering av resultatene her:

- 24 av respondentene tilhører Aronsløkka skole, og 19 tilhører Åssiden skole
- Klart flest som svarte har barn i 3. klasse med 21 respondenter. Neste var 10 stk fra 1. klasse og 8 fra 2. klasse. Færrest var 4. klasse med 4 respondenter.
- 27 gutter og 16 jenter.
- 29 (67%) respondenter svarte ja til fritidsordning, mens 7 er usikker og 7 sa nei.
- Av de som sier nei er årsakene delt. For 2 av dem er det økonomi, mens for 2 er det manglende interesse og for 2 er det at de føler det er nok med den ordinære treningen man deltar på i dag. 1 er tydelig på at IFO vil være mye mer interessant enn en FFO, og mener ren FFO vil utelukke mange.
- Blant de som er usikre så er det 4 stykker som tar opp økonomi som en bekymring og det må ikke være dyrere enn SFO er i dag. 1 har behov for morgentilbud. 2 er usikker på barnets interesse.
- Når respondentene ble bedt om tilbakemelding på hvor mange ganger i uka et slikt tilbud burde være så er det veldig delt. 13 stk ønsker 3 ganger i uken, 9 stk ønsker 5 ganger i uken og samme antall ønsker 2 ganger i uken. 4 stk ønsker 1 gang i uken, mens bare 1 stk ønsker 4 ganger i uken.

FFO eller IFO?

Forslaget til årsmøtet var et rent FFO-tilbud, og det var også utgangspunktet for spørreundersøkelsen. Utfra utvalgets mandat og tilbakemeldingene fra spørreundersøkelsen har dette vært et grundig diskutert tema i utvalget.

Vi er et fleridrettslag, og med håndball som en stor del av klubben må vi også ta diskusjonen på om en FFO vil påvirke rekrutteringen til håndball. I tillegg er det en bekymring for at et rent FFO-tilbud kan skape en splittelse ovenfor håndballgruppen. Det ble diskutert om det kan være mulig med et håndballtilbud. Berskaughallen er ikke tilgjengelig før kl 16.00 og det er dermed ikke et alternativ å være der. Håndball kan spilles på kunstgress, men utvalget landet tidlig på at vi må ha fokus på et tilbud i oppstarten og eventuelt utvide senere. Så da dreide videre diskusjon seg om FFO eller IFO.

I diskusjonene kom utvalget ofte tilbake til anleggssituasjonen. Berskaughallen er ikke tilgjengelig, mens det er store arealer for fotball på sommerhalvåret, mens på vinteren har vi en innendørs kunstgressbane i Åssiden fotballhall. Det ble også gjort et poeng ut av at man ikke har et tilbud til de som er mest ivrig i Åssiden fotball i dag. I akademitilbudet fotballgruppen startet opp i 2021 kom det også barn fra DBK som ikke ville spille bandy på vinteren.

En kvalitetsmessig god FFO er det trolig at barna vil "tenke" at det er en IFO også da gode fotballtrenere verdsetter bredde og andre elementer i treningen enn bare fotball. Dette er spesielt viktig for de yngste. Her kan man med gode øvelser med lekelementer så frø som skaper livslang aktivitetsglede. Så trenerrollen er viktig og avgjørende. Derfor understreker utvalget at kompetanse i en slik rolle ikke bare er trenerlisenser, men også at en er pedagogisk, skaper trygghet og ser barnas behov.

Håndball

For håndballgruppen er det viktig at det fortsatt gis et godt tilbud, og at klubben sørger for en utjevning av de økte ressursene fotballen får gjennom en FFO. Klubben har i dag en viktig og god ressurs i Ingrid Rørlien som sportslig leder for håndballgruppen, og dette er en rolle som vil bli enda viktigere i tiden fremover.

Privatøkonomi

Åssiden bydel er en bydel som har stort sprik i privatøkonomien. Mange innbyggere og medlemmer har en trygg og god økonomi, men det er også mange som har en tøff hverdag og sliter med å betale for ordinær idrettsaktivitet. For barna i disse familiene vil det være et aspekt som klubben må ha et bevisst forhold til.

Via SFO får barn i denne kategorien hjelp via kommunens støtteordninger. På IFO hos andre klubber i Drammen får barn også støtte for å kunne delta på aktivitet. Denne støtten er egentlig ikke tiltenkt å gjelde nye tiltak, og er en ordning som er til behandling for revurdering.

Om kommunen ikke vil gi støtte til barn som deltar på vår fritidsordning så vil dette bli ekskluderende og et tilbud for de enkelte. Åssiafondet som er i klubben og dekker utgifter til spillere i dag er ikke egnet til å dekke et tilbud av denne typen.

Skolesamarbeid

Klubben har i dag et godt og viktig samarbeid med de tre grunnskolene i bydelen (Åssiden skole, Aronsløkka skole og Kjøsterud skole). I dette samarbeidet har vi også en ansatt, Karianne Øiseth, som Aktivitets- og samfunnsutvikler. Her dekker hver part 25% hver av stillingen og får tilsvarende igjen i ansattressurs. Drammen kommune dekker klubbens andel og dermed er stillingen 100% eksternfinansiert.

Denne stillingen er sentral i Aktiv på Åssia, og sørger for at klubben er synlig ut mot barn og ungdom. Allidrett er et godt eksempel på hvor vi treffer godt med dette prosjektet. Barn mellom 4-7år har ungdom fra ungdomsskolealder og eldre som instruktører.

Når saksforslaget ble fremlagt på årsmøtet var dette samarbeidet en av de viktigste grunnene til at hovedstyret ba om tid til redegjørelse. En fritidsordning via klubb kan bli ansett som en konkurrent for skolenes SFO. Skolene var også bekymret for at tapte inntektsgrunnlag kunne gjøre det vanskelig å bidra til finansiering av Aktivitets- og samfunnsutvikler.

Når utvalget hadde fått en bedre forståelse av FFO som tilbud, og hvordan det som tilbud kan se ut i Åssiden IF så ble det invitert til møte med rektorene på Åssiden og Aronsløkka skoler. I første møte ble det landet på en mulig løsning hvor klubb ansetter trenere, så leier klubben trenerne ut til SFO på disse skolene for å gi SFO-elever et FFO-tilbud.

Partene skulle bruke tid å undersøke formaliteter, og hadde så et nytt møte på et senere tidspunkt. Da hadde skolene tenkt seg om og landet på at løsningen fra forrige møte ikke var riktig. De ønsket heller at klubben satser og starter en FFO, så skal skolene heie på klubben uten at det vil påvirke samarbeidet som er i dag. Det vil heller bli sett på hvordan dette kan bidra til å utvikle samarbeidet på sikt.

Fotballhallen

Utvalget har gjennom sine møter kommet frem til en avgjørende faktor ved en oppstart av FFO. Det viktigste for å ha et FFO-tilbud er tid i fotballhallen. Ellers vil man ikke ha et tilbud mellom oktober og mai med snøfylte baner ute og frost.

Etter hallen ble ferdigstilt ble det politisk vedtatt en egen leiepris for SFO/IFO/FFO for å benytte hallen etter kl 14:00 til 850kr for hele hallen. Dette er en leiepris det er tatt hensyn til i budsjettestimaterne gjort av utvalget.

Siden høsten 2022 har derimot Åssiden skole fått muligheten til å benytte hallen gratis til sin SFO uten å betale leieprisen som er vedtatt. Her er det også administrativt bestemt at dette gjelder inntil videre slik utvalget har forstått det.

Åssiden skole har ved rektor Jarle Blikken tilbudt seg å dele hallen i møte med representanter for utvalget. Da er tilbudet at SFO benytter en halvdel og FFO kan benytte den andre halvdel. Dette vil spare klubben for store kostnader, og dette vil være en utvidelse av samarbeidet i praksis. Her må kommunen akseptere et slikt samarbeid.

Utvalget oppfordrer skole og klubb til å inngå en skriftlig avtale om dette samarbeidet, og vil også anbefale klubben å budsjettere med hallutgifter i tilfelle kommunen ber om en leiepris fra klubben.

Organisering

Her følger et avsnitt om forslag til organisering, men her må klubben etter et eventuelt vedtak av årsmøte finne sin form som skaper best grunnlag til å lykkes.

Det sees som mest hensiktsmessig at en FFO legges inn som en egen avdeling, ledes av hovedstyret og driftes av administrasjon. Dermed tar hovedstyret beslutningene for en FFO sin drift, og driften gjøres av klubbens administrasjon. Regnskapsmessig vil FFO driftes på lik linje som gruppene i klubben, med egne regnskap og balanse, men hovedforeningen må støtte prosjektet økonomisk i oppstarten.

Åpningstider for FFO vil være et ettermiddagstilbud fra skoleslutt for 2. til 4. trinn. Akademi 5.-7. trinn er et tilbud som bør opprettholdes. Det er da tenkt mest hensiktsmessig fra kl 13:00-16:30. Her må ansvarlige rundt FFO få mandat til å finne sin form, men utvalget synes en modell som Stoppen SK har lykkes med er et godt utgangspunkt. Denne modellen gir tilbud to ganger i uken til de yngste, og tre ganger i uken til de eldste. Dette er en modell som samsvarer med tilbakemeldingene på spørreundersøkelsen også. Skolen har bekreftet at familier kan melde seg på SFO for de resterende dagene da de har påmelding som er differensiert på pris ut fra behov.

Når barna er ferdig på skolen må de komme seg til anlegget. Deltakere som går på skole på Åssiden skole vil ha kort vei, mens det må settes opp transport for elever fra Aronsløkka skole. Her vil utvalget anbefale en egenandel per spiller for å dekke kostnader.

Ved ankomst til anlegget kan barna få mat og drikke, etterfulgt av frilek før organisert aktivitet gjennomføres i et gitt tidsrom (for eksempel 14:30-16:00). Det er ytret at enkelte foreldre vil ha behov for åpningstid til kl. 17:00, men det vil bli utfordrende da ordinær aktivitet på anlegget vårt starter kl 16:00. Det er derfor ansett som best at klubbhuset brukes som oppholdsareal frem til 16:30.

I skolens ferier må det forventes at det er et behov for at en FFO er åpen, og da som et fulltidstilbud. I sommerferien er det fra 01. August til skolestart og fra skoleslutt frem til 30. Juni. I høstferien og

vinterferien er det SFO fem fulle dager, og i påskeferien er det vanlig å ha åpent tre dager, men stenge tidlig onsdag. Stoppen SK har ikke åpent på disse tidspunktene. Her må klubben finne sin form på hva som er best løsning med tanke på håndballskoler (høstferie og vinterferie) og SFO sine aktiviteter. I første og siste uke av sommerferien har klubben i dag fotballskole. Her kan det være fornuftig å tilby FFO-deltakerne plass eller rabatt istedenfor å ha separate tilbud. Da kan også trenerne bistå som instruktører på fotballskolen.

Bygge klubb

Tidlig i prosessen tok Jon Espen Palm kontakt med fotballklubben Brodd i Rogaland. Denne klubben ligger i et område som demografisk kan minne om Åssiden. Denne klubben har flere positive erfaringer med sin FFO som har skapt synergieffekter i klubben. A-lagstreneren har vært ansatt og blitt en kjemperessurs. Han får med seg noen spillere som trenere, og dette bidrar blant annet til at de får stort publikumsoppmøte på kamp fordi FFO-deltakerne vil heie på heltene sine. Dermed har A-laget blitt en større del av klubben.

Klubben ser også at det skaper sterke årstrinn og mer fellesskap. Årskull trener mer sammen, og dermed blir mer knyttet sammen. Dette gjør at de opplever mindre frafall.

Det som kan skje er at de som ikke er med på FFO men vanlig tilbud kan falle litt utenfor. Det blir en slags "spissing" hvor FFO-deltakerne trener mer og får større utvikling. Dermed vil det kunne bli større sprik i ferdigheter tidligere. Brodd har også opplevd utfordringer med at for få jenter deltar på sitt tilbud.

Økonomi

Et fritidsordningstilbud vil påvirke klubben økonomisk. I en oppstart vil klubben være nødt til å gjøre noen investeringer for å få tilbudet i gang. Det vil være behov for en administrator som kan ha hovedansvaret for tilbudet og trenerne som blir ansatt. En slik administrator må være 50% stilling og er da en kostnad på ca. 300.000kr. Administratoren må være sterk fotballfaglig slik at hen kan bidra på feltet og veilede øvrige trenere.

Så er det behov for en trener per 15-20 barn som er med, men ideelt sett bør antallet barn pr trener være lavere. Det vil ikke være forsvarlig kostnadmessig med mindre man finner en god modell med erfarne trenere og yngre instruktører. Her vil utvalget oppfordre til å utforske mulighetene for samarbeid med Kjøsterud ungdomsskole, våre egne aktivitetsledere og Drammen Toppidrett for å finne ungdommer som kan bidra for en lavere lønn.

Med en målsetting om 40 barn vil anbefalingen være en trener på 100% og to trenere på 25% som kan rullere. På denne måten får man en trener i bakhånd ved sykefravær. I tillegg bør vi ha instruktører som er inne på timelønn til selve aktiviteten for de yngste ved behov. Trener på 100% må da ha 50% på andre oppgaver i klubben slik som administrator. Erfaringsmessig må man opp i full stilling for å få de beste kandidatene.

Mat er estimert å koste rundt 100.000kr i løpet av et år. Da har vi sammenlignet oss med andre klubber, og også lagt oss noe høyere slik at det er rom for varmmat en gang iblant. Frukt vil være en viktig del av kostholdet, og da vil også det gi redusert kostnad via Bama sin idrettsfruktavtale hvor vi får 50% refusjon av fruktkostnader.

Halleie med halvbane fem dager i uken gjennom vinterhalvåret er estimert til 160.000kr med dagens priser. Men det er mulig vi kan spare denne kostnaden om kommunen tilbyr gratis halleie til SFO og skole, og dette er en avtale vårt tilbud kan bli en del av.

I starten har utvalget landet på at et fornuftig antall barn å starte med er 45 barn i løpet av en dag, og det er grunnlaget for kostnadsutregningene over også. Inntekten for 45 barn per dag er estimert til noe over 1,6 millioner med følgende priser: 1 dag = 800kr/mnd, 2 dager = 1400kr/mnd og 3 dager = 2000kr/mnd. Her er det også tatt hensyn til at hvert fjerde barn har lavere månedspris grunnet søskenmoderasjon. Derfor ansees 1,6 million i inntekter som et godt estimat.

Vurderinger som må gjøres i forbindelse med priser er om det er bedre å senke prisen etter oppstart enn å øke den tidlig, skal det koste mer for de yngre da de vil kreve flere trenerressurser enn de eldste, skal det være en søskenmoderasjon, skal det være dyrere snitt pris per dag for de som deltar færre dager i uken grunnet økt administrasjonskostnad, etc.

Andre kostnader som er lagt inn i bildet er 10% av de budsjetterte kostnadene klubben har i dag til regnskap og strøm. Det er rimelig å forvente en kostnadsøkning fra regnskapsfører på dette området grunnet økt antall bilag. Det er lagt inn et romslig estimat til renhold av klubbhuset med økt behov for vask. Det er også lagt inn en kostnad og inntekt for transport fra Aronsløkka skole til Åssiden stadion.

Totalt kommer vi til et budsjett som går i minus med 200.000kr. For å få et regnskap i balanse må prisen økes ytterligere med 250kr pr dag eller øke med 6 barn pr dag. Det er viktig å huske at det klubben får tilbake med trenerressurser, og potensielt økt rekruttering gjør at et nullregnskap likevel er å anse som et pluss.

Potensielle inntekter som ikke er med i utregningen er utleie av trenere til samarbeidspartnere, skole eller barnehage.

Utfordringer klubben står ovenfor

Jentefotballen fikk seg en real knekk i klubben under pandemien når A-laget og to ungdomslag forsvant. Nå er J2009 (J15) vårt eldste lag etterfulgt av J2010 (J13). I barnefotballen har vi J2013, J2014, J2015 og J2016. Flere av kullene her er avhengig av samarbeid og har utfordring med lav rekruttering. Derfor bør en FFO ha et fokus på jenter, og om riktig kandidat med kompetanse dukker opp ansette en kvinnelig trener.

Frivillighet er et hett tema og vært det i lang tid. Det merkes derimot etter pandemien at frivillighet er en økt utfordring. En måte Åssiden IF har merket dette på er at det er enda mer krevende å få foreldre til å ta verv som trenere.

Våre trenere blir også stilt større krav til, og de kravene stilles tidlig. Selv på et av klubbens 8-årslag har foreldre uttrykt misnøye med kvaliteten på trening, og sier de vil bytte klubb for bedre treninger for barna sine. Når man kommer opp i ungdomsfotballen øker kravene i større grad, og da er det ofte foreldretrenere gir seg som frivillige. De føler at kompetansen ikke strekker til lenger.

Det er også slik at spillere og foreldre forventer at planene for ny sesong er klar før inneværende sesong er ferdigspilt. Om de ikke er det kan det være en faktor for at spillere bytter klubb, grunnet usikkerhet om hvem som skal trene laget. Dette ble spesielt synlig når Bo Andersen sluttet som sportslig leder og G16 mistet treneren sin.

Parallelt med prosessen for å redegjøre for FFO har klubben jobbet iherdig med å rekruttere trenere til ungdomsfotballen i klubben. Dette har ikke vært en enkel prosess og det som går igjen er at kompetente trenere krever lønn og stillinger. Flere klubber har lignende tilbud og man kan i større grad leve av idretten. Dermed er ikke det bare det å få erfaring som er viktig. Med en FFO vil man kunne tilby en stilling i klubben som fotballtrener.

Utvalgets innstilling

Utvalget ser positivt på FFO som dermed kan bidra positivt for klubben. Fotballgruppen vil få trenere til ungdomsfotballen som er stabile løsninger. Dette kan forhindre frafall og/eller "lekkasjer" til andre klubber, og det vil også skape et fagmiljø. Et slikt fagmiljø kan bidra til trenerutvikling også av våre foreldretrenere. FFO kan også bidra til økt rekruttering, og med riktig fokus kan jentefotballen få et løft. Klubbtilhørighet og samhold kan styrkes i enda større grad. Dette avhenger dog av at klubben er mulighetene bevisst og jobber målrettet for dette.

Med overnevnte redegjørelse har utvalget noen forutsetninger for sin innstilling.

1. Klubben må ha tilgang på fotballhallen. Uten fotballhallen vil det ikke være mulig å gi et tilbud halve året.
2. Økonomien til klubben må alltid hensyntas og det må være sunn drift av et FFO.
3. Privatøkonomien til medlemmer og befolkningen i bydelen er svært variert. Klubben må jobbe for løsninger tilsvarende som SFO og andre IFO i kommunen for de som ikke har råd til å delta.
4. Tålmodighet er viktig i et slikt prosjekt. Fra samtaler med andre med erfaring tar det to-tre år å bygge opp en robust ordning, men det viser seg at når tilbudet er etablert vil man ha gode forutsetninger for videre drift.
5. Befaringer hos andre klubber er viktig. Det bør prioriteres tid og midler til å besøke klubber som kan dele sin erfaring.
6. Om klubben fortsetter med en sportslig leder bør vedkommende ha håndball som sitt hovedfelt for å ivareta håndballgruppen. Fotballgruppen vil få tilført mange fagressurser via FFO.

Med denne redegjørelsen og disse forutsetningene så innstiller et samlet utvalg til ja til en FFO.